

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНДЕКС МІСТ 2025:

ТЕМАТИЧНІ ВИСНОВКИ
ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Transparency International Ukraine – акредитований представник глобального руху Transparency International. Від 2012 року TI Ukraine допомагає Україні ставати сильнішою. Організація комплексно підходить до розроблення та впровадження змін задля зниження рівня корупції в окремих сферах.

TI Ukraine започаткувала програму «Transparent cities / Прозорі міста» в 2017 році. Її мета – побудувати конструктивний і належний діалог між містянами, місцевою владою та урядом для якісного муніципального управління, розвитку міст і ефективного відновлення. Протягом восьми років програма щорічно формувала Рейтинг прозорості 100 найбільших міст України, а у 2025 році запустила Європейський індекс міст.

Експерти програми розробляють якісну аналітику щодо різних аспектів взаємодії влади та громадян, прозорості та підзвітності в містах України. Зокрема йдеться про процеси деколонізації, житлову політику тощо.

<https://ti-ukraine.org/>

<https://transparentcities.in.ua/>

Керівниця програми: Олеся Коваль

Авторки дослідження: Юлія Сисоєва, Олена Єрмак, Анна Спірідонова

Команда: Марія Сокольчук, Євгенія Семчук

Літературна редакторка: Оксана Писана

Дизайнерка: Анастасія Леонова

© 2026 Transparent Cities Ukraine. All rights reserved

© 2026 Transparency International Ukraine. All rights reserved

Дослідження підготовлене за підтримки Програми MATRA Посольства Королівства Нідерландів в Україні та за фінансової підтримки Швеції в межах програми інституційної розбудови Transparency International Ukraine.

Зміст цієї публікації є відповідальністю авторок і не обов'язково відображає офіційну позицію Посольства Королівства Нідерландів в Україні або Уряду Швеції.

Зміст

Основні результати та висновки дослідження	5
Відкритість	8
Електронні сервіси	11
Відкриті дані	14
Публічні фінанси	19
Доброчесність та протидія корупції	24
Підзвітність	28

У кожного з нас є своє уявлення про хороше європейське місто. Для когось це сучасний громадський транспорт і зручні електронні сервіси. Для когось – чисті вулиці й безбар'єрний простір, інноваційні рішення або жива локальна демократія. Усе це важливо. Але нашу команду цікавить те, що стоїть за цими дуже різними проявами: за якими правилами живе місто, як працюють його інституції і що це зрештою означає для людини.

Чи може вона легко знайти потрібний документ, зрозуміти, куди витрачаються кошти, отримати послугу, дізнатися про рух громадського транспорту, поставити запитання керівництву міста й почути відповідь? Чи може житель долучитися до обговорення рішення до того, як воно ухвалене? Зрештою, за якою логікою вибирають формат навчання для школярів і студентів і як не лише знайти найближче укриття, але й потрапити туди та перебувати в безпеці?

Наша команда спробувала концептуалізувати ці, на перший погляд, дуже різні відчуття та потреби. Розкласти уявлення про «європейське місто» на конкретні правила і практики, які можна побачити та виміряти. Саме так з'явився Європейський індекс міст. У ньому поряд речі дуже різного масштабу: наявність тематичних розділів на головні теми, стратегічні документи в логічному місці, доступні е-сервіси та якісні відкриті дані, звітування голів перед громадою, доступність засідань міської ради і залученість до формування бюджету, ефективне управління публічними ресурсами та корупційними ризиками тощо.

Ми свідомо підійшли до всіх цих питань як до частин однієї системи. Бо самі по собі електронний сервіс про якість повітря чи рішення на сайті ще не роблять місто європейським. Як і саме проведення громадського обговорення чи створення шару даних на мапі. Важливо, як працюють ці механізми для людини: чи можна знайти і використати інформацію, скористатися сервісом, чи участь перетвориться на вплив, а посадовець пояснить складне рішення та почує думку громади.

Тому Європейський індекс міст для нас – це спроба зрозуміти, наскільки українські міста вже наблизилися до моделі, в якій влада працює відкрито, підзвітно і з повагою до людини, і наскільки ці практики є системними та стійкими. Результати першого року підтверджують, що окремі елементи цієї моделі вже добре знайомі нашим містам, тоді як цілісної системи наразі бракує: сильні рішення в одній сфері часто межують із прогалинами в іншій. Саме цей шлях – від окремих хороших практик до сильних інституцій – ми й хочемо допомогти містам пройти.

Бо сильні інституції – це зрештою про можливість гідно жити у своєму місті й розуміти правила, за якими воно працює. Про передбачувані та справедливі рішення, про впевненість, що твої права і потреби не залежать від доброї волі конкретної людини, а система продовжить працювати навіть тоді, коли стає важко. Українцям і без того доводиться жити в умовах надзвичайної невизначеності та в надскладних життєвих обставинах. Тому міста мають як ніколи прагнути давати відчуття опори.

Можливо, саме в цьому сьогодні й полягає одна з найважливіших ознак європейського міста: це місто у війні, але в ньому все ж хочеться залишатися, бо ти можеш будувати життя, навчатися, працювати, ростити дітей і планувати хоча б якесь майбутнє. Ти довіряєш правилам та інституціям і готовий десь потерпіти, десь зрозуміти, десь підтримати. Здається, саме такої впевненості нам усім сьогодні дуже бракує.

Олеся Коваль, керівниця програми «Прозорі міста»

Основні результати та висновки дослідження

Коротко про основне

- Протягом року (жовтень 2025 – липень 2026) аналітики послідовно вивчили **шість напрямів діяльності місцевого самоврядування (субіндексів)**:

відкритість міських рад;

електронні сервіси;

відкриті дані;

публічні фінанси;

добросесність та протидію корупції;

підзвітність.

- Пілотну вибірку сформували 11 міст:** десять обласних центрів (Дніпро, Запоріжжя, Кропивницький, Луцьк, Львів, Одеса, Полтава, Харків, Хмельницький, Чернігів) та Київ. Вибрані міста репрезентують усі макрорегіони України, всі рівні прозорості за результатами Рейтингу прозорості міст 2024, різні контексти війни – тиллові міста та міста зі статусом територій можливих бойових дій.
- Кожен із шести субіндексів, присвячених окремим напрямом діяльності ОМС, оцінювали за 40 індикаторами, а максимальна оцінка міста за субіндекс становила 100 балів.** Індикатори були узгоджені з основними документами, що визначають вимоги та рекомендації до України на євроінтеграційному шляху, профільними секторальними документами та профільними міжнародними методиками досліджень.
- Наскрізним методологічним принципом оцінювання всіх субіндексів став **принцип «єдиної точки входу»**, пов'язаний з європейськими підходами до орієнтації на користувача (user-centricity) та «єдиних вікон» (one-stop-shops). Він передбачає, що на офіційних сайтах міських рад мають функціонувати **сталі тематичні розділи**, де збирають, структурують й постійно оновлюють усю довідкову інформацію з певної теми, а також оприлюднюють коректні посилання на внутрішні й зовнішні документи та ресурси.
- Результати кожного окремого субіндексу мали пропорційний внесок у фінальний результат Євроіндексу міста (ваговий коефіцієнт – 0,167).
- Середній показник Євроіндексу 11 міст пілотної вибірки становив 44 бали** зі 100 можливих.
- Очолили Євроіндекс за результатами діяльності у 2025 році Київ і Луцьк.** Столиця була найкращою у субіндексах «Електронні сервіси» та «Відкриті дані», Луцьк – у блоках «Добросесність та протидія корупції» і «Підзвітність». Обидва міста продемонстрували європейський підхід в орієнтації на користувача – аналітики знайшли 93% та 80% розшукуваних «єдиних точок входу» в тематичні розділи на офіційних сайтах міських рад відповідно. Однак результати лідерів – 55,3 і 53,4 бала зі 100 можливих – означають, що рівень готовності міських рад України до вимог євроінтеграції у сфері прозорого демократичного врядування є невисоким.

- **Найгірші результати показали Чернігів і Полтава.** Полтава опинилась у трійці аутсайдерів 5 із 6 субіндексів, і лише високий бал за блок «Підзвітність» врятував муніципалітет від загального останнього місця. У Чернігові проблемними виявились усі складові Євроіндексу міста – за всі блоки місто отримало менше ніж 50 балів.
- **Окремі європейські практики вже є складовою діяльності міських рад України, але попереду ще багато роботи.** Це підтверджують середній показник Євроіндексу 11 міст пілотної вибірки, що становить 44 бали зі 100 можливих, а також окремі показники Євроіндексу в діапазоні від 29,9 до 55,3 бала.
- **Базова відкритість реалізована міськими радами на високому рівні.** Усі або майже всі муніципалітети у 2025 році оприлюднювали рішення ради, виконавчого комітету та розпорядження міського голови, викладали відео сесій і засідань постійних комісій, забезпечили доступ до Статуту громади та Регламенту ради, чинних регуляторних актів і планів регуляторної діяльності.
- **Виконання формальних вимог домінувало над виконанням змістовних.** Ось лише кілька прикладів: блок «Відкриті дані» виявив, що оприлюднення міськими радами наборів даних не забезпечує їхньої якості, блок «Відкритість» – що створення комісій з розгляду питань надання компенсацій за пошкоджену нерухомість не обіцяє поширення даних про прийняті ними рішення, блок «Публічні фінанси» – що проведення бюджетних слухань не означає узагальнення та поширення пропозицій мешканців, а блок «Доброчесність» – що наявність уповноважених з питань запобігання та виявлення корупції не гарантує публікацію даних моніторингу поточної ситуації в антикорупційній сфері.
- **Розрив між містами у 2025 році був значним і фіксувався в кожному субіндексі дослідження.** Найменший розмах результатів спостерігався у блоці «Відкритість» (28 балів), найбільший – у блоці «Підзвітність» (54 бали). Це вказує на неоднорідність викликів, пріоритетів і підходів у діяльності муніципалітетів, а також на відсутність єдиної моделі прозорого демократичного врядування, на яку можуть орієнтуватися міські ради на своєму євроінтеграційному шляху.
- **Жодна міська рада не була одноосібним лідером в усіх досліджених напрямках євроінтеграційної діяльності.** 10 з 11 муніципалітетів принаймні один раз увійшли до трійки лідерів за результатами оцінювання відповідних субіндексів. Це демонструє відсутність системності в управлінських практиках кожної ради – успіхи є фрагментарними й прив'язаними до конкретних сфер, а не до інституційної культури муніципалітету загалом.
- **Умови війни вплинули, але не були визначальним чинником застосування європейських практик врядування.** Середній показник Євроіндексу трьох прифронтових міст виявився лише на п'ять балів меншим за середній показник Євроіндексу восьми міст, які не є територіями можливих бойових дій. Запоріжжя було серед лідерів у субіндексах «Підзвітність» і «Доброчесність та протидія корупції», Одеса – у блоці «Відкритість», Харків – у субіндексі «Електронні сервіси». Проте слід зауважити, що такий рівень дається значно більшими зусиллями в містах, де основні ресурси ОМС спрямовані на забезпечення функціонування критично важливих служб, ліквідацію наслідків ворожих атак, допомогу постраждалим мешканцям, підтримку об'єктів критичної інфраструктури та цивільного захисту.
- **Міські ради демонструють готовність до вирішення місцевих проблем на основі нових технологій.** Відстеження місцезнаходження комунального транспорту в режимі реального часу та безготівкова оплата проїзду в ньому, онлайн-запис дітей до садків і можливість дистанційно відстежувати чергу, цілодобовий прийом звернень громадян через електронний контакт-центр, використання сервісів електронних петицій та онлайн-запис до ЦНАП стали повсякденними практиками майже всіх міст пілотної вибірки.

- **Стратегічне планування залишалося серйозним викликом для громад, попри тривалу історію здійснення планування в різних сферах.** Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу й оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад Міністерство розвитку громад та територій України затвердило ще у 2022 році. Але станом на 2025 рік лише 3 з 11 учасників Євроіндексу мали актуальну стратегію розвитку територіальної громади – документ, який повинен слугувати «провідником» європейських стандартів у практику місцевого самоврядування, забезпечувати сталість реформ незалежно від кадрових змін, політичних циклів або зовнішніх викликів.
- **Управлінський цикл «план → виконання → звіт → зворотний зв'язок → коригування» часто переривався вже на третьому етапі.** Наприклад, на 10 програм соціально-економічного розвитку припало 8 опублікованих звітів, на 8 програм інформатизації – три поширені звіти, що суттєво вплинуло на можливість отримати зворотний зв'язок від суспільства та внести зміни в управлінські підходи.
- **Однією з найпроблемніших ланок в усіх субіндексах виявився зворотний зв'язок міської ради з громадою. Складнощі спостерігалися як у частині напрацювання відповідних процедур, так і в частині їх виконання.** Наприклад, наявність окремої сторінки офіційного сайту, присвяченої алгоритму доступу до сесій ради, є передумовою простого шляху громадянина від бажання взяти участь у засіданні до реальної можливості це зробити. Із 11 міських рад у 2025 році її мали лише три. Або інший приклад: міський голова зобов'язаний звітувати про свою роботу перед територіальною громадою не менше ніж двічі на рік під час проведення відкритої зустрічі у спосіб, що дає змогу жителям поставити запитання, висловити зауваження та внести пропозиції. Текст звіту має бути опублікований за тиждень до події. Очільники лише 4 з 11 міст прозвітували про власну роботу у 2025 році на відкритій зустрічі. Жодне місто не оприлюднило текстової версії звіту у встановлений законом термін.
- **Залучення мешканців міст до ухвалення рішень, що є основою демократії, часто мало декларативний характер.** Жодне місто не оприлюднило в окремому бюджетному розділі перелік пропозицій громадськості до проекту бюджету на 2026 рік, а 10 з 11 міст не поширили протоколи громадських слухань щодо проекту бюджету та результати консультацій з бізнесом щодо закупівель.
- **Принцип «єдиної точки входу» в конкретну тему на офіційному сайті міської ради застосовувався системно лише в Києві.** Впровадження цього орієнтованого на користувача європейського підходу ще не стало всеохопною управлінською практикою міст – воно залежить від конкретного підрозділу чи теми, а не від сталого підходу до організації інформації на сайтах.
- **Відповідальність за прогалини не лежить виключно на органах місцевого самоврядування.** Низький рівень виконання індикаторів блоку «Відкриті дані» пояснюється не лише тим, що міські ради приділяють цій сфері недостатню увагу, а й зовнішніми обставинами. Від 2022 року набори даних Запоріжжя та Харкова вилучені державою з публічного доступу, і цей доступ досі не відновлений – навіть щодо тих наборів, оприлюднення яких не становить загрози національній безпеці, територіальній цілісності або громадському порядку. Крім того, Міністерство цифрової трансформації України не налагодило щомісячного автоматичного перенесення даних з місцевих порталів відкритих даних Дніпра, Кропивницького, Луцька та Львова на Єдиний державний портал.

Докладно на сайті: transparentcities.in.ua/european-city-index

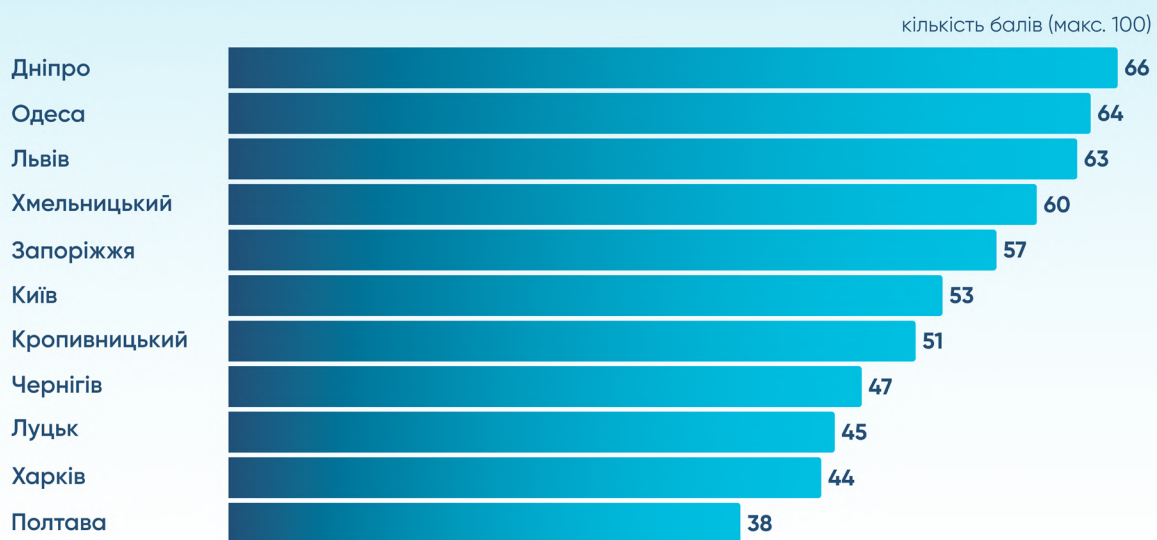
Відкритість

Короткі висновки

Середній рівень виконання 40 індикаторів «Відкритості» становить 53,5%.

Найвищий результат у **Дніпра** — 66 зі 100 можливих балів. На позицію нижче — **Одеса** із 64 балами, далі — **Львів**, який отримав 63 бали. Найменше балів у **Полтави** (38), **Харкова** (44) та **Луцька** (45). **Київ** опинився посередині, набравши 53 бали.

ВІДКРИТІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ: РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ

Погляд на відкритість крізь призму європейських орієнтирів підсвітив проблему формальних підходів органів місцевого самоврядування до публікації інформації. Міста, котрі забезпечували поверхневе або буквальне виконання вимог закону та рекомендацій програми, мали менші шанси отримати високі бали в оцінюванні відкритості та взаємодії з громадськістю. Аналітики програми поставили себе на місце мешканця, який зацікавлений у роботі своєї міської ради або шукає конкретну інформацію, але не має часу, ресурсу чи навичок переглядати всі публічні комунікації ради чи міського голови.

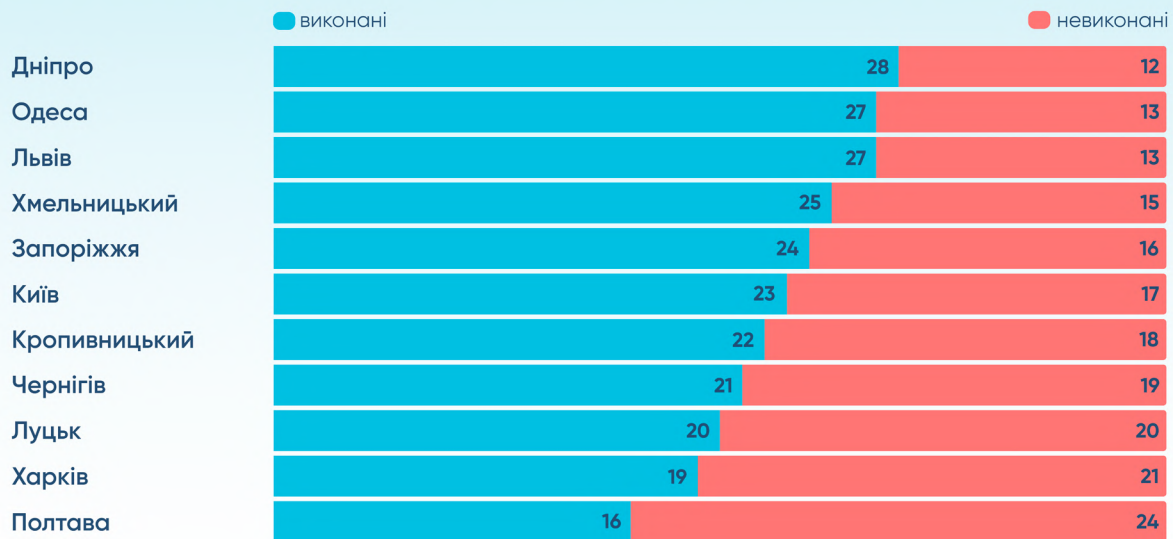
Результати аналізу окреслили кілька основних проблем у практиках міських рад.

По-перше, організація офіційних вебресурсів ОМС не забезпечується належним чином. Принцип «єдиної точки входу» застосовується вибірково, а у структуруванні важливої інформації залишаються істотні прогалини.

По-друге, попри умови повномасштабної війни, міста фрагментовано працюють з гуманітарною допомогою. Комунікація щодо допомоги, отриманої та розподіленої міськими радами, досі несистемна і непроста для пошуку. Такий стан справ ускладнює координацію між владою, громадянами та партнерами, знижуючи ефективність допомоги.

Врешті, **всі вищезгадані проблеми з відкритістю, орієнтованою на громадськість, безпосередньо впливають на соціальну сферу.** Невчасне та непрозоре інформування ускладнює доступ внутрішньо переміщених осіб, захисників, захисниць і їхніх родин, малозабезпечених й інших уразливих груп населення до критично важливої інформації та послуг.

ВІДКРИТІСТЬ ТА ВЗАЄМОДІЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ: РОЗПОДІЛ ВИКОНАНИХ ТА НЕВИКОНАНИХ КРИТЕРІЇВ

Kingdom of the Netherlands

Швеція
SverigeTRANSPARENCY
INTERNATIONAL
UKRAINE

#TransparentCities

Рекомендації програми

Програма рекомендує всім містам (а не лише тим, що увійшли до вибірки пілотного дослідження) взяти до уваги результати аналітики та змінити підходи до взаємодії з мешканцями, а саме:

- **Переглянути організацію офіційних вебсайтів міської ради й основних спеціалізованих вебсайтів.** Оптимізувати структуру вебресурсів і забезпечити наявність окремих розділів / сторінок за головними темами, де зібрати всі релевантні документи, посилання та повідомлення в такому вигляді, який буде найбільш логічним і зручним для користувача.
- **Акцентувати увагу на прозорому висвітленні інформації щодо роботи з гуманітарною допомогою.** Забезпечити наявність окремого розділу або сторінки на вебсайті міської ради, де зібрати актуальні дані про гуманітарну допомогу, програми, процедури її отримання, звіти про розподіл ресурсів та інформацію про відповідальні підрозділи. Важливо подавати інформацію в зручному форматі та регулярно її оновлювати.
- **Своєчасно та доступно комунікувати з внутрішньо переміщеними особами, захисниками та захисницями, містянами, які потребують матеріальної підтримки через російську агресію, іншими чутливими групами населення.**

- **Забезпечити послідовну публікацію всього циклу інформації про роботу ради.** Вести структуровані архіви всіх елементів від анонсування до протоколювання засідань міської ради, виконавчого комітету та постійних комісій. Логічно поєднувати ці елементи між собою та публікувати їх у визначені терміни (анонси мають містити попередній перелік питань і посилання на трансляцію; трансляції або відеозаписи публікувати не пізніше наступного дня після засідання, назви відео повинні відповідати номеру засідання та даті його проведення; протоколи та прийняті рішення оприлюднювати вчасно із зазначеними результатами голосувань).
- **Перевірити роботу інструменту (інструментів) пошуку.** Забезпечити можливість швидкого знаходження інформації серед документів, новин та інших розділів за ключовими словами та з можливістю логічного фільтрування.

 Докладно

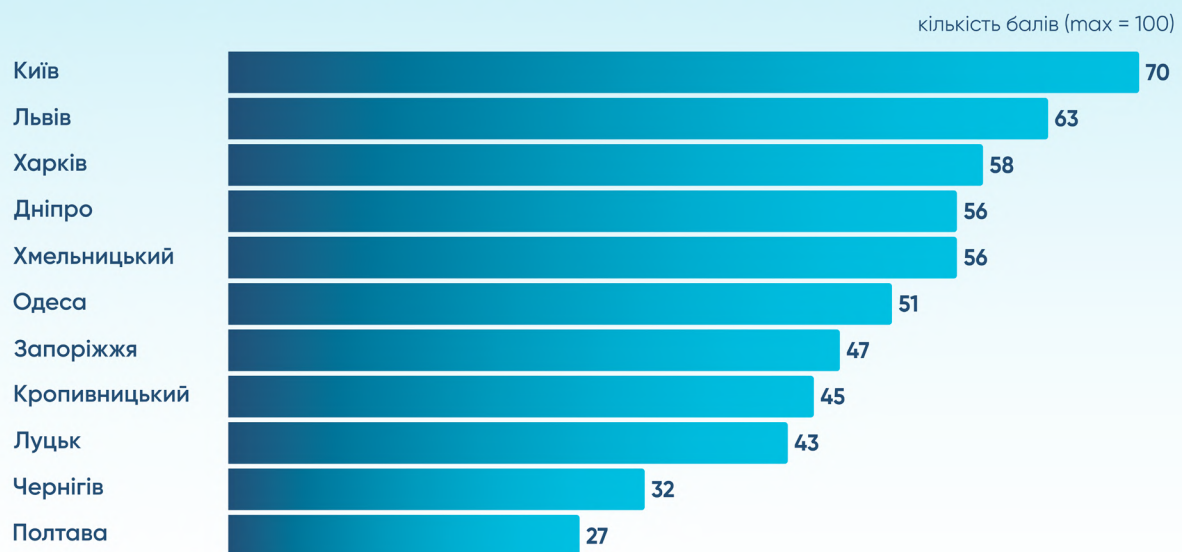
Електронні сервіси

Короткі висновки

Середній рівень виконання 40 індикаторів блоку «Електронні сервіси» становить **49,8%**.

Найвищий результат у **Києва** — 70 зі 100 можливих балів. На позицію нижче — **Львів** із 63 балами, далі — **Харків**, який отримав 58 балів. Найменше балів у **Полтави** (27), **Чернігова** (32) та **Луцька** (43).

ЕЛЕКТРОННІ СЕРВІСИ: РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ

Спостерігається взаємозв'язок між відсутністю в міста затвердженої програми інформатизації та низькими результатами, отриманими в результаті комплексного оцінювання електронних сервісів.

Проаналізовані 11 міст мають дуже різний рівень розвиненості екосистеми електронних сервісів.

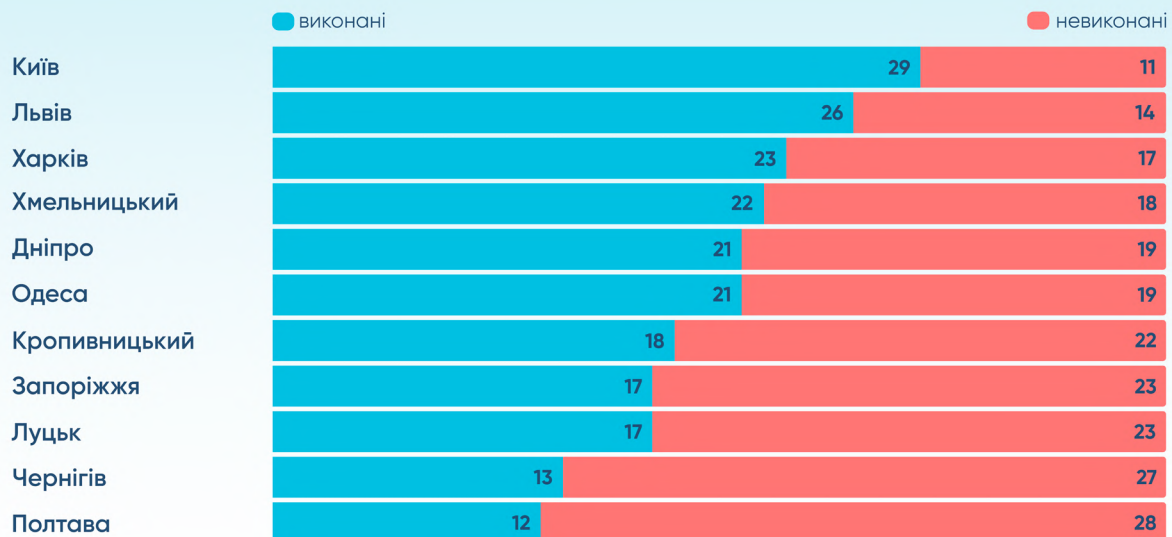
Якщо розмах результатів оцінювання відкритості для цієї вибірки становив 28 балів, то різниця між максимальною і мінімальною оцінками міст у другому блоці — 43 бали. Цю розбіжність можна пояснити тим, що серед індикаторів відкритості — на відміну від індикаторів, пов'язаних з електронними сервісами, — багато вимог українського законодавства, і міські ради зобов'язані їх дотримуватися.

Принцип «єдиної точки входу», що є елементом європейського врядування, застосовується вибірково. Одночасно інколи відбувається плутанина у використанні слів «сервіси» та «послуги».

Помітні й **очевидні успіхи** в розвитку цифрових сервісів, що підтримують виконання Плану для реалізації Ukraine Facility в частині реформ «Удосконалення дошкільної освіти», «Комплексне планування розвитку транспортної галузі», «Посилення інструментів залучення громадян до процесів прийняття рішень на місцевому рівні», «Цифровізація публічних послуг». Завдяки цим сервісам мешканці обласних центрів отримують зручний доступ до послуг у сферах освіти, транспорту, адміністративних послуг, благоустрою, а також мають можливість брати участь в електронному урядуванні на локальному рівні.

Одночасно є **великі проблеми** з цифровими сервісами, що стосуються місцевої статистики, енергоефективності, охорони здоров'я та соціальних послуг. Це не сприяє підтримці Плану для Ukraine Facility в частині реформ, зазначених у розділах «Децентралізація та регіональна політика», «Енергетичний сектор», «Людський капітал». Але найголовніше – ОМС не приділяють уваги розвитку електронних сервісів у сферах, значущість яких під час війни з кожним роком лише зростає.

ЕЛЕКТРОННІ СЕРВІСИ: РОЗПОДІЛ ВИКОНАНИХ ТА НЕВИКОНАНИХ КРИТЕРІЇВ

Рекомендації програми

Програма рекомендує всім містам (а не лише тим, що увійшли до вибірки пілотного дослідження) взяти до уваги результати аналітики, а саме:

- **Систематизувати стратегічне планування в цифровій сфері, розробити та затвердити програми інформатизації на найближчі 3–5 років.** Ці програми мають визначати мету, пріоритетні напрями та конкретні завдання цифрового розвитку територіальної громади, очікувані результати їх досягнення. Для громади програма інформатизації має стати не формальним документом, а дорожньою картою цифрового майбутнього.
- **Провести інвентаризацію всіх власних цифрових сервісів** (інформаційно-аналітичних систем, мобільних застосунків, чат-ботів, інтерактивних мап, інтерактивних дашбордів тощо), **а також долучити до цього переліку доречні сервіси, які пропонує держава** (наприклад, Open Budget і Соціальний портал Мінсоцполітики), **бізнес** (наприклад, DozoR City чи EasyWay), **громадські або благодійні організації** (наприклад, EDEM: Місцеві петиції чи ЄЛіки). **Посилання на ці сервіси мають бути зібрані в одному розділі офіційного сайту міської ради – «єдиній точці входу» в тему електронних сервісів.** Одночасно не треба боятися дублювання інформації – посилання на сервіс ЄЛіки, якщо комунальні лікарні та поліклініки оновлюють там дані, мають бути наявні і в розділі «Електронні сервіси», і на сайті / сторінці управління охорони здоров'я.

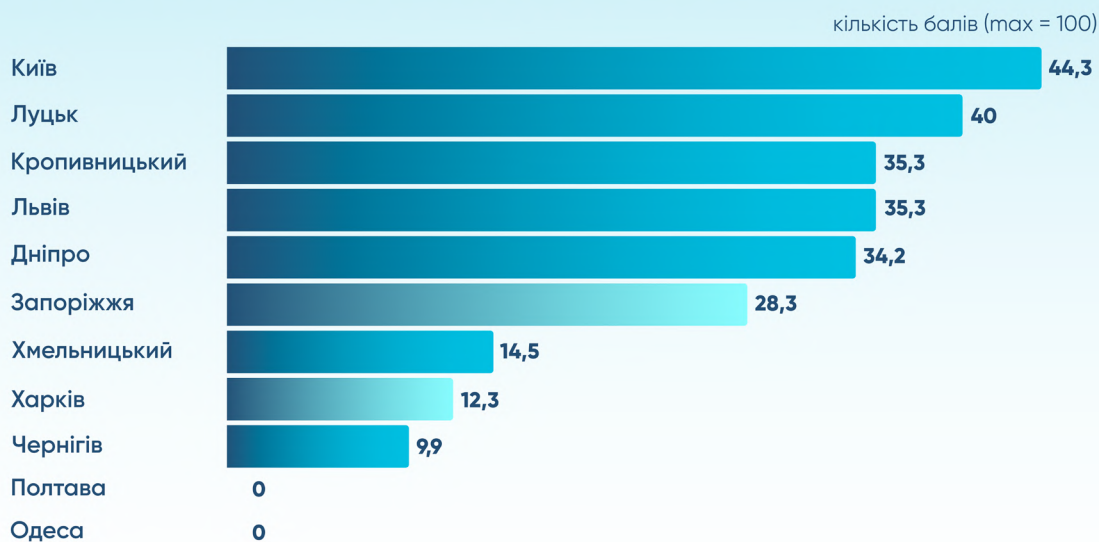
- **Розробити перші прості зразки електронних інтерактивних сервісів місцевої статистики або, в разі наявності сервісів, регулярно збирати, опрацьовувати та візуалізувати статистичні дані.** Розроблення стратегічних документів громади, прийняття управлінських рішень, залучення інвестицій, оцінювання ефективності місцевої політики має підтверджуватися даними. І задля надання доступу до цих даних не обов'язково одразу йти шляхом **створення порталу місцевої статистики**, як це зробив Львів, достатньо створити на офіційному сайті міськради **окремий розділ з публічними тематичними дашбордами** і поступово наповнювати його, як, наприклад, це робить Київ.
- **Приділити достатню увагу цифровій трансформації у сфері соціальних послуг.** За 3,5 року повномасштабного вторгнення кількість отримувачів соціальних послуг — осіб / сімей, які належать до уразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, — суттєво збільшилася. Тому, керуючись європейськими принципами людиноцентричності й інклюзивності, ОМС мають якнайшвидше поширити наявний досвід у сфері цифрових адміністративних послуг на сферу соціальних послуг:
1. Забезпечити на сайті підрозділу з питань соціального захисту населення доступ до попереднього онлайн-запису до управлінь / відділів цього підрозділу (приклад — Львів).
 2. Оприлюднити на сайті підрозділу таблицю, створену на основі Класифікатора соціальних послуг, із переліком соціальних послуг, даними про надавачів цих послуг і позначками про можливість замовити послуги онлайн / офлайн.
 3. Створити на сайті підрозділу окрему сторінку з описом того, як замовити соціальну послугу онлайн, і посиланнями на відповідні державні цифрові сервіси (Соціальний портал Мінсоцполітики, Електронний кабінет особи з інвалідністю тощо).
 4. Забезпечити на сайті підрозділу доступ до вебформи для оцінювання якості наданих соціальних послуг (приклади — Київ, Чернігів).
- **Обов'язково зазначати в електронних сервісах, станом на який день / місяць / квартал / рік актуальні дані, котрі вони використовують або відтворюють.** Актуальність може бути зазначена або за допомогою відповідного коментаря (приклад: коментар «Період оновлення дашборду — щоденно» до дашборду «Петиції» на сайті КМДА), або за допомогою знака охорони авторського права (приклад: позначка «© 2025 КП "Центр управління інформаційними технологіями"» на мапі укриттів м. Запоріжжя).

Відкриті дані

Короткі висновки

Середній рівень виконання 11 містами індикаторів блоку «Відкриті дані» (23,1%) виявився суттєво нижчим за середні рівні в інших блоках Євроіндексу – «Відкритість і взаємодія з громадськістю» (53,5%) та «Електронні сервіси» (49,8%). При цьому складова блоку, пов'язана з місцевою політикою у сфері open data (48,8%), виконується втричі краще за складову, пов'язану з оприлюдненням наборів даних (15,9%). **Відповідальність за цей результат одночасно з муніципалітетами несуть Мінцифри та ДП «ДІЯ»**, що належить до сфери управління Мінцифри, бо розроблення методичних рекомендацій, вчасна модерація наборів, регулярний харвестинг із місцевих порталів – це їхня компетенція.

ВІДКРИТІ ДАНІ: РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ

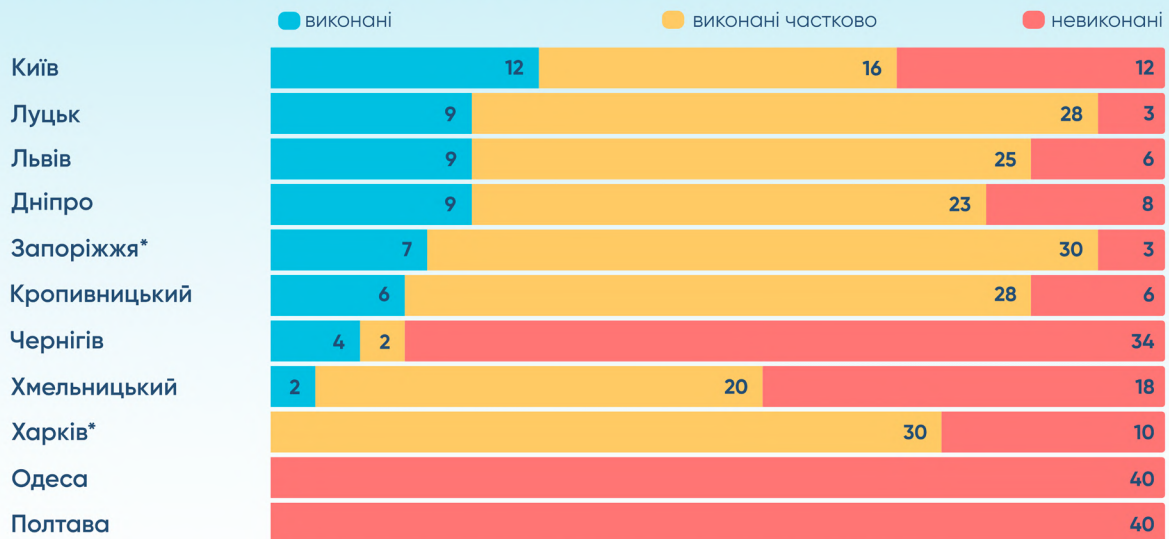
Найвищий результат у **Києва** – 44,3 зі 100 можливих балів. На позицію нижче – **Луцьк** із 40 балами, далі – **Кропивницький** і **Львів**, які отримали по 35,3 бала. Найменше балів у **Одесі** (0), **Полтаві** (0) та **Чернігові** (9,9).

Принцип «єдиної точки входу», що є елементом європейського врядування, активно застосовується обласними центрами, коли йдеться про політику у сфері відкритих даних. В окремому тематичному розділі на офіційному сайті більшість муніципалітетів наводить посилання на Положення / Порядок, що регламентує основні аспекти роботи ОМС з open data, а також на Перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Здебільшого в цьому Переліку затверджена відповідальність структурних підрозділів за конкретні набори, а також вказана періодичність оновлення кожного набору. Багато міських рад дають посилання на свій єдиний електронний кабінет на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.

Водночас є проблеми з визначенням форматів, у яких мають оприлюднювати дані ОМС. Мало хто надає доступ до документа про призначення особи (осіб), відповідальної за оприлюднення відкритих даних.

Але **найбільша проблема** — майже цілковита відсутність підтверджень, що муніципалітети ініціюють або принаймні відстежують використання своїх даних для створення електронних сервісів, здатних покращити життя громадян.

ВІДКРИТІ ДАНІ: РОЗПОДІЛ ВИКОНАНИХ ТА НЕВИКОНАНИХ КРИТЕРІЇВ

* У якості оцінок за набори даних Запоріжжя та Харкову зараховані середні арифметичні оцінок 9 міст, чий набір не вилучений з публічного доступу

Що стосується **оприлюднення відкритих даних**, то від 2022 року набори Запоріжжя та Харкова були вилучені державою з публічного доступу, а серед тих, хто публікує дані, все ще є обласні центри, які не перейшли на публікацію за принципом «єдиного вікна» в електронному кабінеті міської ради на data.gov.ua.

Із 270 «євроінтеграційних» наборів, які аналітики шукали в 9 електронних кабінетах, станом на 5 грудня 2025 року були оприлюднені 148 (55%). Серед них лише 51 набір мав вчасно оновлені ресурси. Цей результат значною мірою зумовлений тим, що Дніпровська, Кропивницька, Луцька, Львівська міські ради — лідери за кількістю оприлюднених наборів — користуються власними порталами відкритих даних, а Мінцифри не може забезпечити регулярне щомісячне перенесення даних з цих порталів на data.gov.ua.

Оприлюднення вчасно оновлених наборів україн рідко відбувається із застосуванням принципу інтероперабельності. Аналіз вчасно оновлених наборів показав, що лише 6 із 51 набору відповідали всім рекомендаціям Мінцифри щодо єдиних ідентифікаторів об'єктів, уніфікованої структури наборів даних та уніфікованих структур ресурсів даних.

Отримані результати фіксують **розрив** між показниками, що формуються на основі самооцінювання органів місцевого самоврядування або агрегованих національних індикаторів, та фактичним станом оприлюднення й якості відкритих даних на локальному рівні.

Зокрема, в Індексі цифрової трансформації територіальних громад України Харків задекларував оприлюднення 100% наборів відкритих даних, Дніпро — 99%, Хмельницький — 90%, однак перевірка в межах цього дослідження зазначені цифри не підтвердила.

Аналогічно висока позиція України в рейтингу Open Data Maturity 2025 (4 місце, рівень зрілості відкритих даних 97,1% за середнього показника по Європі 81,1%) радше відображає наявність політик та ініціатив на національному рівні, а не реальну імплементацію європейських вимог щодо відкритих даних у практику муніципалітетів.

Рекомендації програми

Програма рекомендує всім містам (а не лише тим, що увійшли до вибірки пілотного дослідження) взяти до уваги результати аналітики, а саме:

- Відповідно до оновленої Постанови № 835 **затвердити новий внутрішній розпорядчий документ із Переліком наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних**. На основі рекомендацій Мінцифри зазначити в Переліку для кожного набору:
 1. Відповідальність конкретних розпорядників за підготовку.
 2. Відповідальність конкретних розпорядників за оприлюднення.
 3. Частоту оновлення (не використовувати варіант «одразу після внесення змін»).
 4. Формат (не використовувати позначки, що не є форматами — excel, API тощо).
- Створити на офіційному сайті міської ради **окремий розділ, присвячений відкритим даним**. У ньому надати посилання на:
 1. Документ, яким затверджено Положення / Порядок про відкриті дані.
 2. Документ, яким затверджений актуальний Перелік наборів даних, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних.
 3. Документ(и) про визначення особи (осіб), відповідальної за оприлюднення відкритих даних.
 4. Рішення про приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних (у разі наявності).
 5. Єдиний електронний кабінет міської ради на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних.
- **Зібрати інформацію про сервіси, створені на основі відкритих даних ОМС (мапи, дашборди, чат-боти, мобільні додатки)**, дати посилання на ці сервіси в окремому розділі, присвяченому відкритим даним.

Задля належної публікації наборів на data.gov.ua, зручного доступу до них, можливості в подальшому зіставляти відомості в межах одного набору даних, а також з аналогічними наборами інших розпорядників інформації рекомендуємо:

- **Публікувати набори відкритих даних виключно в електронному кабінеті міської ради** на порталі data.gov.ua.
- Застосовувати практику формування одного набору міської ради для кожного набору, передбаченого Постановою КМУ № 835, що відповідає орієнтованому на користувача європейському підходу.
- Перевірити, чи відповідають назви наборів у кабінеті міської ради назвам, зазначеним у Постанові КМУ № 835.
- Докладно проаналізувати рекомендації Мінцифри для оприлюднення наборів.

- Перевірити, чи відповідає частота оновлення кожного з наборів, зазначена в паспорті набору на data.gov.ua, частоті із затвердженого Переліку наборів даних.
- Підготувати рекомендовану кількість ресурсів для кожного набору. **Структури ресурсів (поля таблиць) мають повністю відповідати затвердженім** (див. шаблони таблиць на сторінках з рекомендаціями). **Назви колонок мають бути англійською мовою та чітко відтворювати запропоновані Мінцифри. Не потрібно дублювати назви колонок українською мовою. Скорочувати назви колонок неприпустимо.**
- Надавати в ресурсах точну і вичерпну інформацію. Якщо якісь дані для заповнення комірок відсутні, комірки мають бути заповнені значеннями «null».
- Називати **файли з ресурсами і самі ресурси**, використовуючи рекомендовані Мінцифри назви (наприклад, regulatoryList_2026-06-01, titleList_2026-09-30).
- Оприлюднювати ресурси лише у **форматах**, передбачених затвердженім Переліком наборів даних (CSV / JSON / XML / GeoJSON). Якщо ресурси оприлюднено у форматі CSV, використовувати кодування UTF-8 із розділювачами-комами.
- Перевірити, щоб на сторінці кожного набору було стільки ресурсів, скільки рекомендувало Мінцифри.
- Оновлювати ресурси, що формують набори даних, через оновлення версій (див. [Приклад 1](#) та [Приклад 2](#) коректного оновлення наборів, які містять по два ресурси).

Оскільки **Мінцифри** є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах відкритих даних, держателем порталу data.gov.ua, а адміністратор порталу належить до його сфери управління, програма рекомендує міністерству:

- Відновити публічний доступ до тих наборів даних розпорядників інформації з Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Харківської та Херсонської областей, оприлюднення яких не становить загроз національній безпеці, територіальній цілісності або громадському порядку.
- Узгодити з Мінрозвитку та ДП «Адміністратор Містобудівного кадастру на державному рівні» єдину позицію щодо доступу до містобудівної документації ОМС під час дії воєнного стану й оприлюднити її.
- Затвердити Стратегію розвитку сфери відкритих даних України на найближчі три роки.
- Зафіксувати принцип «єдиного вікна» в нових редакціях Постанови КМУ № 835 або Постанови КМУ № 867.
- Поширити методичні рекомендації для розпорядників щодо переходу до оприлюднення наборів даних за цим принципом. Особливу увагу в документі приділити випадкам, у яких до застосування принципу кілька розпорядників в межах одного ОМС оприлюднювали набори з однаковими назвами шляхом експорту у відкритих машиночитаних форматах або кожен із них надавав власну кінцеву точку API.
- Поширити методичні рекомендації щодо процедури оновлення ресурсів через оновлення версій.

- ➔ Поширити методичні рекомендації щодо проведення інформаційного аудиту.
- ➔ Уточнити або усунути суперечності в наявних рекомендаціях для оприлюднення наборів відкритих даних, серед яких:
 1. Переліки нормативно-правових актів, актів індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийнятих розпорядником інформації, проекти рішень, що підлягають обговоренню, а також документ розпорядника інформації про визначення особи (осіб), відповідальної за оприлюднення відкритих даних.
 2. Дані про місцезнаходження міського електричного та пасажирського автомобільного транспорту в режимі реального часу.
 3. Перелік книг обліку реєстрації поховань.
- ➔ Поширити рекомендації для набору відкритих даних, пов'язаного з єдиним проектним портфелем публічних інвестицій територіальної громади, оприлюднення якого передбачено Постановою КМУ № 527.
- ➔ Під час модерації наборів даних ОМС неухильно наполягати на застосуванні принципу «єдиного вікна», щоб у структурних підрозділах ОМС не було жодної можливості оприлюднювати дані у власних кабінетах.
- ➔ Налагодити регулярне щомісячне автоматичне перенесення наборів даних з місцевих порталів відкритих даних на data.gov.ua. У разі довгострокової неможливості вирішення цього технічного завдання офіційно повідомити відповідні ОМС про їхні дії за цих обставин.

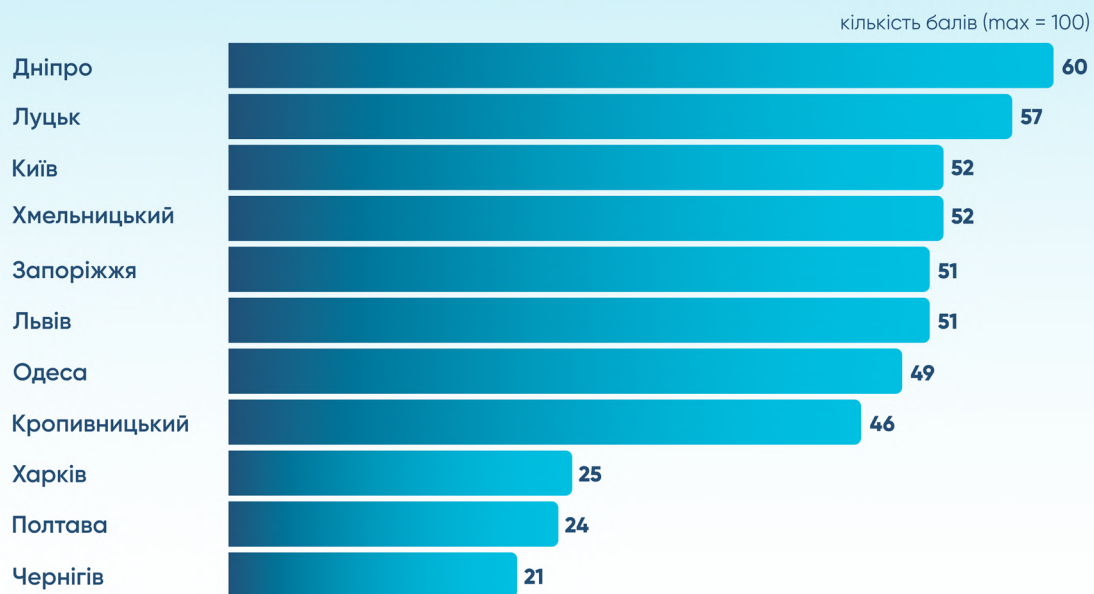
 Докладно

Публічні фінанси

Короткі висновки

Середній рівень виконання вимог блоку «Публічні фінанси» є посереднім – 44,4%. **Жодне місто не набрало більше ніж 60 балів і водночас не змогло продемонструвати достатній рівень прозорості й ефективності в управлінні ресурсами громад.** Тобто не зафіксовано прикладів комплексного підходу: міські ради не продемонстрували високих результатів в основних вимірах – від доступності інформації та точності бюджетного планування до ефективності роботи із закупівлями та майном.

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ: РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ

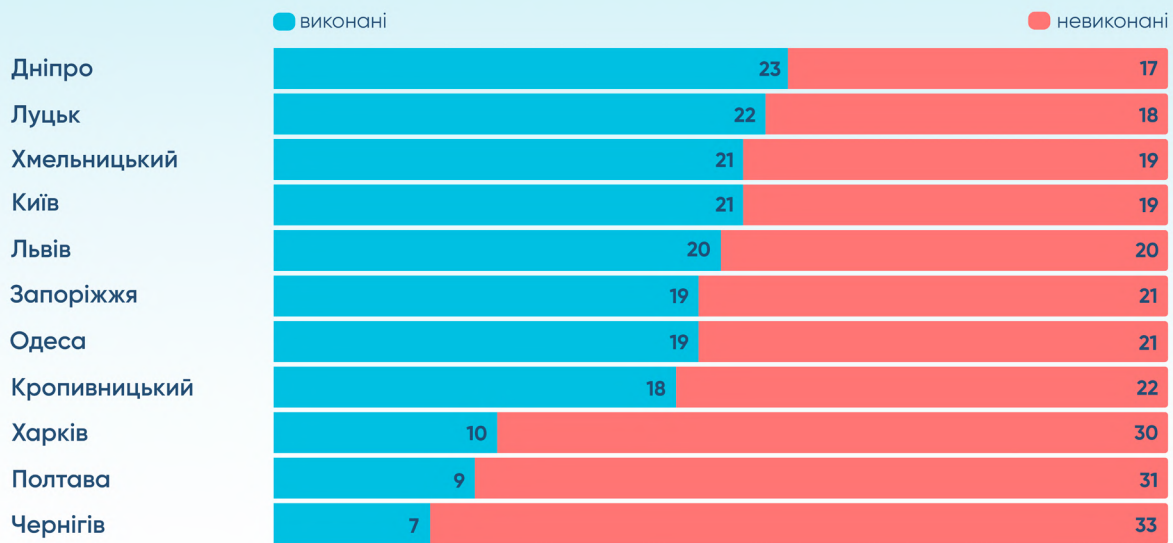

Лідери блоку посіли свої позиції завдяки показникам в одній із цих сфер. **Дніпро** та **Київ** отримали високі бали за рахунок точності бюджетного планування (згідно з даними Open Budget) й активної роботи в системі Prozorro. Продажі, проте вони не забезпечили належної доступності основних документів для громадськості. **Луцьк** і **Хмельницький**, навпаки, продемонстрували якісне наповнення бюджетних розділів сайту, але показали значне просідання за рештою критеріїв.

Усі міста надали ієрархії замовників для аналітичного ресурсу BI Prozorro та **використовували систему Prozorro.Продажі для проведення аукціонів з оренди** комунального майна. Також 9 з 11 муніципалітетів провели процедури малої приватизації в Prozorro. Продажі та **створили окремий тематичний розділ, присвячений публічним закупівлям.**

Проте **жодне місто не оприлюднило** в окремому бюджетному розділі **перелік пропозицій громадськості до проєкту бюджету на 2026 рік** і **не забезпечило публікацію звітів про виконання паспортів бюджетних програм** на порталі Open Budget. 10 з 11 міст **не оприлюднили протоколи громадських слухань** щодо проєкту бюджету та **результати консультацій з бізнесом** щодо закупівель, а ще **не забезпечили профіцит бюджету у 2025-му.**

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ: РОЗПОДІЛ ВИКОНАНИХ ТА НЕВИКОНАНИХ КРИТЕРІЇВ

Дослідження показало: місцева влада переважно оприлюднює основні документи щодо бюджетного процесу, але неналежно налагоджує комунікацію про залучення громадськості. Це стосується проведення консультацій із бізнесом для покращення закупівель, організації громадських слухань щодо проекту бюджету на наступний рік та опрацювання пропозицій від мешканців, зібраних через різні канали. Зокрема, навіть серед лідерів (Дніпро) ця проблема одна з найсерйозніших. Відкритість бюджету визначається якістю діалогу з громадою: організацією залучення різних соціальних груп, створенням різних майданчиків для обміну думками та пропозиціями, комунікацією результатів діалогу.

Водночас, попри виклики воєнного часу, **великі українські муніципалітети забезпечують базову керованість і бюджетну дисципліну. Показники досліджуваних міст не відстають від загальноприйнятих європейських стандартів.** Зокрема, точність планування доходів у більшості муніципалітетів заслуговує на найвищу оцінку «А» за міжнародною методологією PEFA (критерій: виконання на рівні 97–106%). Середнє відхилення фактичних доходів від плану становило лише 3,08%. Хоча загальний коридор виконання варіюється від 85,3% (через результат Харкова, що долає безпрецедентні виклики воєнного часу) до 104,8%, **більшість проаналізованих міст упевнено вклалася в міжнародний стандарт.**

Також результати дослідження виявили, що **наближеність до фронту не є визначальним чинником ефективності управління ресурсами.** Міста зі схожими безпековими умовами демонструють різні результати. Наприклад, міста зі статусом територій можливих бойових дій Харків та Запоріжжя виконали значно більше закупівельних і майнових критеріїв, ніж Чернігів, що також постає перед постійними безпековими викликами. Проведений кореляційний аналіз підтвердив відсутність впливу безпекового фактора (статусу території можливих бойових дій) на результати в роботі із закупівлями та майном громад.

Рекомендації програми

Програма рекомендує всім містам (а не лише тим, що увійшли до вибірки пілотного дослідження) взяти до уваги результати аналітики, а саме:

Щодо бюджетного процесу:

- **Створити чи доповнити єдиний тематичний розділ на офіційному вебсайті, присвячений місцевому бюджету.** Забезпечити структурованість інформації в цьому розділі та додати туди щонайменше:
 1. **Бюджетний регламент ради** (за відсутності розглянути можливість розроблення та затвердження такого документа для забезпечення прозорості бюджетного процесу).
 2. **Рішення про затвердження бюджету** на поточний і попередній роки, що обов'язково має відображати всі зміни, внесені протягом року, в межах єдиного документа.
 3. **Документи, що стосуються бюджетного планування** на поточний і наступні роки: прогноз бюджету, бюджетні запити головних розпорядників коштів тощо.
 4. **Документи щодо управління місцевим боргом**, як-от Програму управління місцевим боргом.
 5. **Перелік головних розпорядників коштів** із кодами ЄДРПОУ та зазначеною актуальністю цих даних.
 6. **Посилання на релевантні ресурси**: профіль територіальної громади на Державному веб-порталі бюджету для громадян (Open Budget) та Єдиний вебпортал використання публічних коштів (Spending). Останнє посилання краще розмістити поруч з переліком головних розпорядників коштів.
 7. **Повний цикл інформації про залучення громадськості до бюджетного процесу.**
- **Проактивно залучати громадськість до бюджетного планування**, зокрема шляхом проведення громадських слухань щодо проєктів бюджету на наступний рік, а також шляхом збирання пропозицій в електронному форматі. Опрацьовувати всі зібрані пропозиції та комунікувати результати розгляду в структурований спосіб у тематичному розділі на офіційному вебсайті. Важливо оприлюднювати переліки пропозицій громадськості щодо проєкту місцевого бюджету на наступний рік, де розміщувати пропозиції, отримані під час громадських слухань і за допомогою інших форм залучення громадської думки.
- **Розглянути можливість залучення профільних експертів** для вдосконалення підходів до коротко- та середньострокового бюджетного планування. Корисним може бути також обмін досвідом з іншими містами для встановлення найкращих підходів до планування бюджету в умовах повномасштабної війни. Також звертаємо увагу, що ефективне управління бюджетними коштами потребує належного внутрішнього контролю, – зокрема через проведення внутрішнього аудиту із застосуванням ризик-орієнтованого підходу.
- Головним розпорядникам коштів **публікувати паспорти бюджетних програм і звіти до них** у встановлені терміни: паспорти протягом трьох робочих днів від дня їх затвердження, звіти протягом трьох робочих днів після подання річної бюджетної звітності – у форматі відкритих даних, тобто на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних (data.gov.ua) та на своїх вебсайтах. **Публікація паспортів і звітів на Державному вебпорталі бюджету для громадян (Open Budget)** є найкращою практикою та сприяє ознайомленню широкого кола громадськості й експертів із цими документами.

У сфері публічних закупівель:

- Створити чи доповнити єдиний тематичний розділ на офіційному вебсайті, присвячений публічним закупівлям. Забезпечити структурованість інформації в цьому розділі та додати туди, за наявності:
 1. **Документи, що регламентують закупівлі в громаді**, наприклад Політику закупівель (якщо така розроблена), обґрунтування технічних та якісних характеристик предметів закупівель (згідно з Постановою КМУ № 710) тощо.
 2. **Анонси передтендерних консультацій чи обговорень з бізнесом та інформацію про результати консультацій.**
- Для підвищення Індексу замовника та покращення результатів за іншими закупівельними критеріями потрібно звернути увагу на якість закупівель підпорядкованих організаторів за чотирма групами показників:
 1. **Результативність:** якщо відсоток успішних закупівель того чи іншого організатора низький або спостерігається багато скасованих закупівель, можливо, варто **переглянути підходи та політики щодо передтендерної роботи й аналізу ринку**. Це може означати, що тендерна документація недостатньо опрацьована, а технічні вимоги не відповідають наявним пропозиціям на ринку.
 2. **Конкуренція:** мала кількість учасників у закупівлях показує, що закупівлі замовника недостатньо цікаві для ринку. Проблема може полягати в недостатній поінформованості потенційних учасників про заплановані закупівлі, малих строках уточнень і подання пропозицій або в нечітких описах предмета закупівлі, умов оплати тощо.
 3. **Відкритість:** на цей показник впливають лоти, що були дискваліфіковані, або ті, до яких було багато питань чи вимог. Необхідно відібрати тендери з дискваліфікаціями чи багатьма питаннями і проаналізувати причини. Також варто **перевірити, чи не потрібні учасникам більш докладні інструкції, роз'яснення щодо визначених вимог**.
 4. **Дотримання правил: важливо дотримуватися законодавства в закупівлях**, щоб мінімізувати кількість підтверджених порушень за моніторингом Держаудитслужби та задоволених скарг АМКУ. Адже висока кількість зафіксованих порушень негативно впливає на довіру ринку до закупівель замовника та на всі попередні показники.

Переглянути ці показники для організаторів міста можна безпосередньо в інструменті Індекс замовника. Більш докладні описи кожного показника та рекомендації щодо їх покращення — за посиланням. Також для вдосконалення закупівель потрібно, зокрема, **активніше працювати з ринком — проводити консультації й обговорення з бізнесом**.

- Щоб мати можливість **самостійно аналізувати роботу** підпорядкованих міській раді підрозділів, підприємств, установ та організацій, варто **створити й оновлювати ієрархію замовників у модулі аналітики BI Prozorro**. Інструкція — [за посиланням](#). Так ви зможете переглядати деталізовані показники по всій ієрархії й по кожному окремому організатору в одному місці та своєчасно фіксувати проблеми. В підсумку це сприятиме підвищенню якості закупівель окремих організаторів і громади загалом. Також радимо **додати ієрархію замовників, підпорядкованих міській раді, в окремий тематичний розділ, присвячений публічним закупівлям**.

У сфері управління майном:

- Використовувати Довідник для ОМС від команди Prozorro.Продажі для оптимізації процесів приватизації, оренди та земельних торгів.

- **Проаналізувати рівень конкуренції** на аукціонах різних типів: приватизації чи оренди комунальної власності та земельних ділянок. Здатність залучити більше пропозицій значною мірою залежить **від якості підготовки лотів і висвітлення аукціонів**. Для покращення цих елементів варто **почати з актуалізації й оприлюднення інформації про майно, доступне для приватизації або оренди**. Це може спонукати потенційних покупців та орендарів ініціювати проведення аукціонів. Далі слід готувати докладні описи об'єктів із фото та реалістичною стартовою ціною й **активніше поширювати інформацію про аукціони** на вебсайтах та інших майданчиках міських рад.
- **Активізувати та покращити роботу із земельними аукціонами**. Земельні торги можуть стати важливим джерелом надходжень до місцевого бюджету, тому слід **переглянути наявний Перелік земельних ділянок, які підлягають оренді чи приватизації, та забезпечити проведення аукціонів через електронну систему**, дотримуючись докладних рекомендацій.

 [Докладно](#)

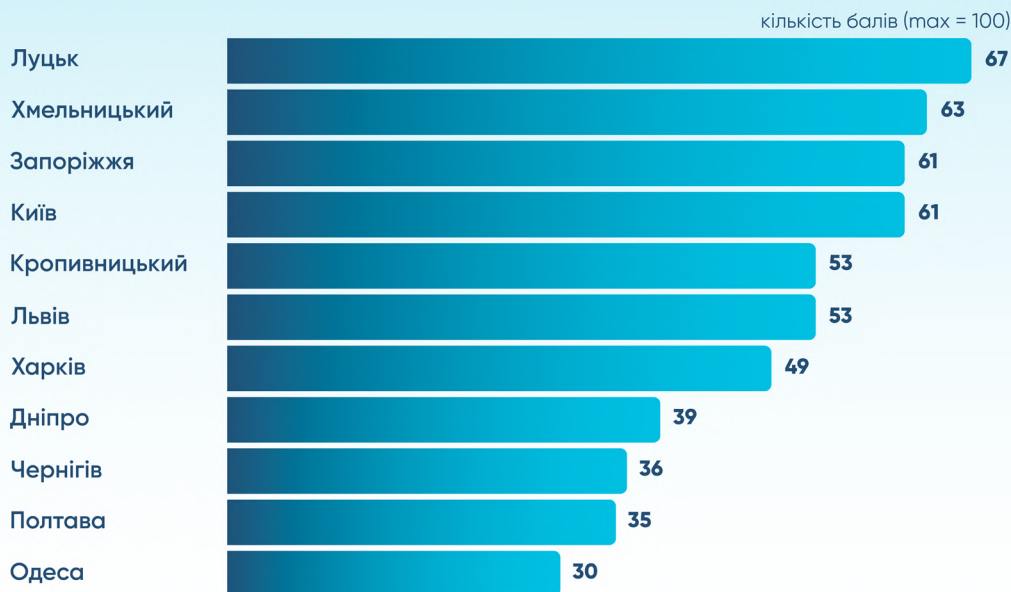

Добро́чесність та протидія корупції

Короткі висновки

Середній рівень виконання вимог блоку «Добро́чесність і протидія корупції» становить 49,7%, що є ознакою меншої розвиненості системи добро́чесності, ніж відкритості. Результати блоку «Добро́чесність і протидія корупції» нижчі, ніж у блоках «Відкритість» та «Електронні сервіси», однак через особливості оцінювання електронних сервісів можна стверджувати, що наразі міста впевне-ніше просунулися лише у сфері відкритості.

ДОБРО́ЧЕСНІСТЬ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ: РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ

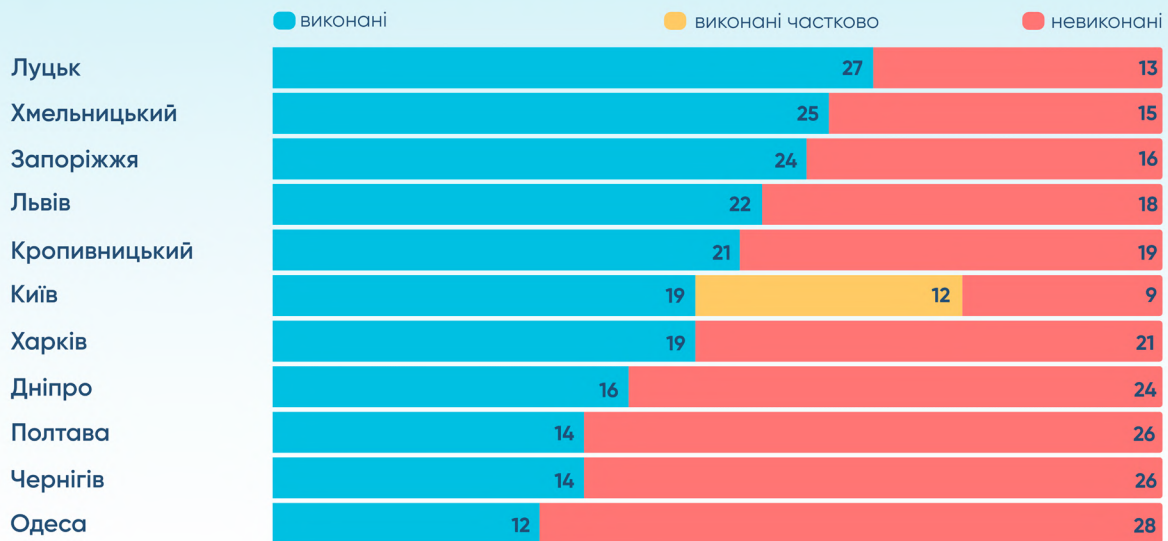

Проаналізовані 11 міст мають дуже різний рівень розвиненості сфери добро́чесності. Різниця між максимальною та мінімальною оцінками міст становить 37 балів. Цю розбіжність можна пояснити тим, що уповноважені органи окремих міських рад докладають цілеспрямованих зусиль, щоб зробити доступ громадян до документів і матеріалів щодо практики боротьби з корупцією та з порушеннями правил етики максимально зручним, а інші міські ради таких заходів не вживають узагалі.

Лідери – Луцьк, Хмельницький і Запоріжжя – посіли свої позиції завдяки тому, що створили на офіційних сайтах окремі тематичні розділи, присвячені протидії корупції, та поширили в них актуальні станом на 2025 рік документи щодо визначення антикорупційної політики. Ці сайти містять повну або майже повну інформацію про уповноважені підрозділи, відповідальні за запобігання та виявлення корупції. Міста були активно залучені до функціонування інструментів НАЗК – топпосадовці вчасно подали щорічні декларації за 2025 рік, муніципалітети та принаймні 10 комунальних установ виявилися підключеними до Єдиного порталу повідомлень викривачів. Депутати та посадовці цих міських рад або взагалі не згадувались, або майже не згадувались у базах даних про порушення антикорупційного законодавства у 2025 році.

Майже всі міста забезпечили у 2025 році повноцінну діяльність органів, відповідальних за запобігання корупції та дотримання норм етичної поведінки. В 10 з 11 міських рад функції уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції виконували спеціально створені підрозділи. В 9 з 11 міст відбувалися засідання постійної комісії, відповідальної за депутатську етику та протидію корупції. Штатна чисельність підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції не вплинула на бали, отримані міськими радами за результатами оцінювання.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ: РОЗПОДІЛ ВИКОНАНИХ ТА НЕВИКОНАНИХ КРИТЕРІЇВ

Принцип «єдиної точки входу», що є елементом європейського врядування, застосовували майже всі ОМС. Як «єдині точки входу» функціонували або окремі розділи на офіційних сайтах, присвячені антикорупційній діяльності, або сторінки уповноважених підрозділів з питань запобігання та виявлення корупції. Єдиним містом, яке об'єднало в «єдиній точці входу» антикорупційну тему з темою етичної поведінки, виявився Львів, тут уповноважений підрозділ має назву **«Сектор з питань доброчесності та запобігання корупції»**.

Представники досліджуваних муніципалітетів торік нечасто потрапляли до баз даних, де фіксуються порушення. Обвинувальні вироки ВАКС, негативні результати повних перевірок декларацій, контролю за дотриманням законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів взагалі не зачепили посадовців або депутатів Запоріжжя, Кропивницького та Луцька.

Водночас аналітики вимушені констатувати, **що міські ради проводять несистемну, дещо хаотичну роботу у сфері доброчесності, що лише частково відповідає євроінтеграційним вимогам.** Тільки 3 з 11 міст у 2025 році мали сформовані реєстри корупційних ризиків і розроблені антикорупційні програми, 6 з 11 рад керувалися затвердженими Кодексами етики / Правилами етичної поведінки посадових осіб і працівників виконавчих органів, 3 з 11 міст мали власні Кодекси етики / Правила етичної поведінки депутатів. Хмельницька міська рада стала єдиним ОМС, що продемонстрував наявність усіх цих інструментів розбудови доброчесного середовища.

Необхідні кроки задля ефективного функціонування інституту викривачів зробили тільки 2 з 11 міських рад – Кропивницька та Харківська. У цих містах затверджено положення щодо впровадження механізмів заохочення викривачів і порядок організації роботи з повідомленнями про корупцію. Міські ради, а також принаймні 10 комунальних підприємств і 10 комунальних установ підключені до Єдиного порталу повідомлень викривачів, і користувачі офіційних сайтів можуть знайти посилання на цей портал у відповідному тематичному розділі.

Але **найпроблемнішою зоною, виявленою під час дослідження, стала майже цілковита відсутність на сайтах міських рад результатів моніторингу поточної ситуації у сфері доброчесності.** Уповноважені органи міських рад мають збирати та відкривати результати перевірки фактів неподання чи несвоечасного подання декларацій суб'єктами декларування, збору інформації про повідомлення посадовими особами та депутатами щодо конфлікту інтересів, обліку притягнутих до адміністративної або кримінальної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень посадовців і депутатів, а також розгляду повідомлень про порушення правил етичної поведінки. Без цієї інформації ОМС і громадськість не матимуть можливості відстежувати динаміку вчинення корупційних та етичних правопорушень, робити висновки про зниження рівня корупційних ризиків чи їх усунення. Але у 2025 році з 11 міст лише **Київ** оприлюднював деякі із зазначених результатів моніторингу.

Рекомендації програми

Програма рекомендує всім містам (а не лише тим, що увійшли до вибірки пілотного дослідження) взяти до уваги результати аналітики, а саме:

- ➔ **Ознайомитися з презентованою НАЗК Примірною антикорупційною програмою місцевої ради** – інструментом, що пропонує підхід до управління корупційними ризиками на рівні громад.
- ➔ **Утворити робочу групу, яка проаналізує середовище громади й оцінить процеси, в яких можуть виникати корупційні ризики.** Ідеться про розуміння того, як ухвалюють рішення, як взаємодіють різні підрозділи, розподіляють ресурси, надають комунальні, соціальні й адміністративні послуги тощо. **Сформувати реєстр корупційних ризиків.**
- ➔ **Визначити основні вимірювальні показники ефективності роботи у сфері доброчесності,** що відображатимуть реальні зміни в процесах і зниження корупційних ризиків. Серед таких показників можуть бути: запровадження чітких процедур і своєчасне реагування на повідомлення про можливі порушення; впровадження цифрових рішень і підключення ОМС до онлайн-ресурсів НАЗК; скорочення кількості порушень, виявлених під час перевірок, тощо.
- ➔ **За наявності відповідного ресурсу, навіть якщо це не є прямою законодавчою вимогою, розробити власну Антикорупційну програму та затвердити її.**
- ➔ **Розробити та затвердити Кодекс етики / Правила етичної поведінки депутатів ради.** Внести до цього документа або затвердити окремим рішенням порядок отримання та розгляду повідомлень про порушення Кодексу / Правил.
- ➔ **Розробити та затвердити Кодекс етики / Правила етичної поведінки посадових осіб і працівників виконавчих органів ради.** Внести до цього документа або затвердити окремим рішенням порядок отримання та розгляду повідомлень про порушення Кодексу / Правил.
- ➔ **Підключити до Єдиного порталу повідомлень викривачів міську раду / виконком міської ради.** Також проконтролювати процес підключення до Єдиного порталу повідомлень викривачів комунальних підприємств та установ міської ради.

- **Створити на офіційному сайті міської ради окремий тематичний розділ, присвячений протидії корупції й етичній поведінці.** Цей розділ може складатися з таких сторінок: Нормативно-правова база, Відповідальні органи, Фінансовий контроль, Конфлікт інтересів, Викривачі корупції, Відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, Етична поведінка, Навчання, Плани та звіти.
- Поширити на сторінці **Відповідальні органи** посилання на сторінки:
 1. Постійної депутатської комісії, відповідальної за депутатську етику та протидію корупції.
 2. Уповноваженого підрозділу (особи) з питань запобігання та виявлення корупції.
 3. Комісії з проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності міської ради.
- Регулярно оприлюднювати на сторінках Фінансовий контроль, Конфлікт інтересів, Викривачі корупції, Відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, Етична поведінка відповідні **результати моніторингу поточної ситуації в сфері доброчесності**. Серед них:
 1. Результати перевірки фактів неподання чи несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування.
 2. Інформацію про повідомлення посадовими особами міської ради щодо конфлікту інтересів.
 3. Інформацію про повідомлення депутатами міської ради щодо конфлікту інтересів.
 4. Відсоток комунальних підприємств, підключених до Єдиного порталу повідомлень викривачів.
 5. Відсоток комунальних установ, підключених до Єдиного порталу повідомлень викривачів.
 6. Перелік посадових осіб міської ради, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.
 7. Перелік депутатів міської ради, притягнутих до відповідальності за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.
 8. Результати розгляду повідомлень щодо порушення Кодексу етики / Правил етичної поведінки посадовими особами і працівниками ради.
 9. Результати розгляду повідомлень щодо порушення Кодексу етики / Правил етичної поведінки депутатами ради.
- На сторінці **Плани та звіти** щорічно додавати посилання на:
 1. План роботи та звіт постійної комісії, відповідальної за депутатську етику та протидію корупції.
 2. План роботи та звіт про виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою / Планом заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням.
 3. План роботи та звіт про результати роботи уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції.
 4. Звіт уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції на Порталі доброчесності.

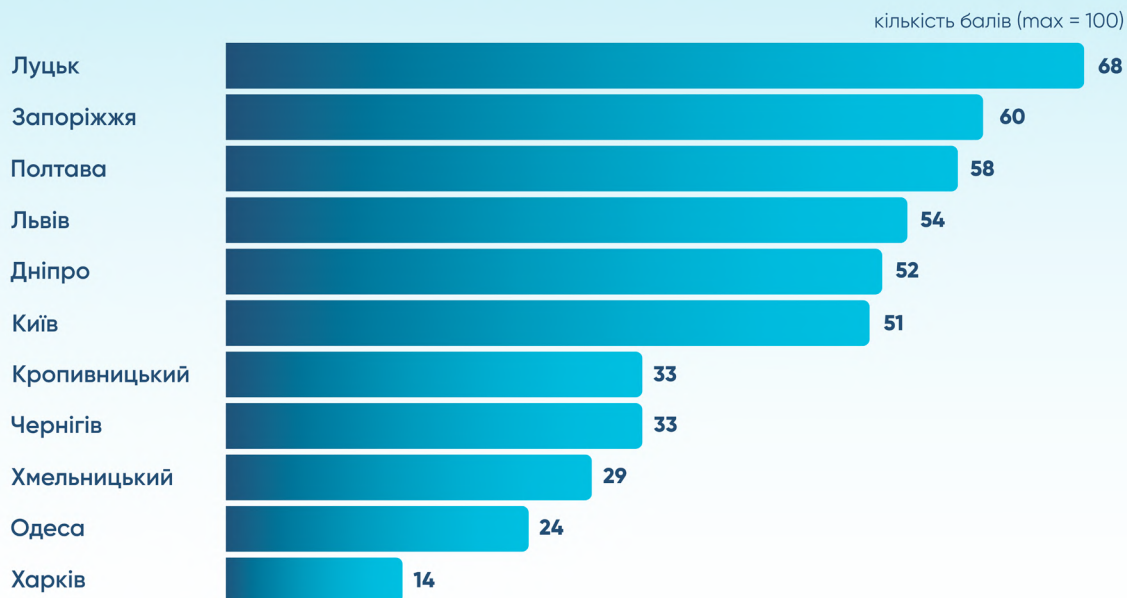
🔍 Підзвітність

Короткі висновки

Середній рівень виконання 40 індикаторів блоку «Підзвітність» становить 43,3%.

Найвищий результат у Луцька — 68 зі 100 можливих балів. На позицію нижче — Запоріжжя із 60 балами, далі — Полтава, яка отримала 58 балів. Найменше балів зібрали Харків (14), Одеса (24) і Хмельницький (29).

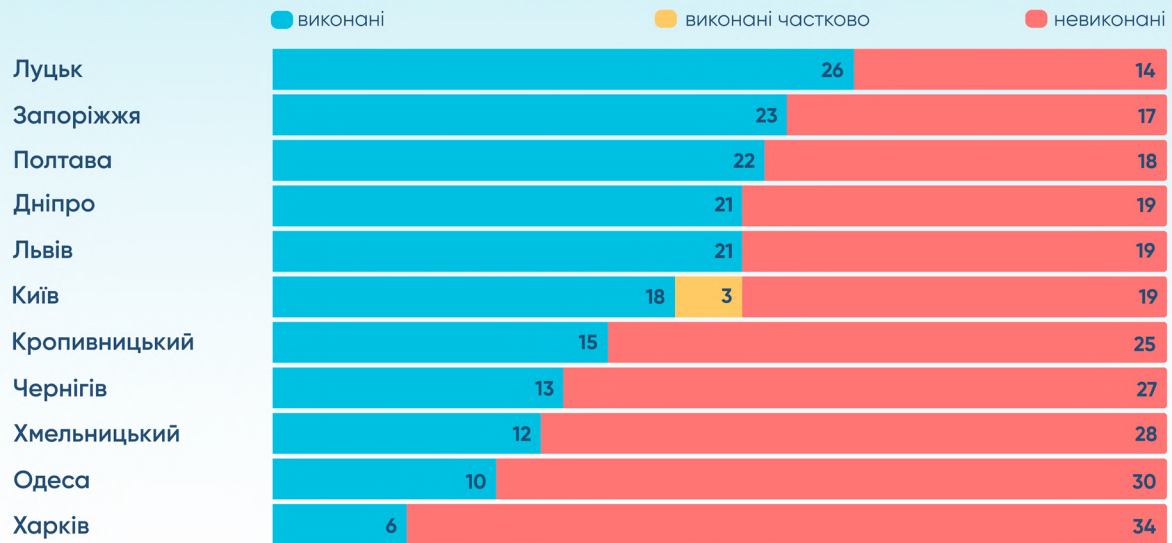
ПІДЗВІТНІСТЬ: РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ

Цей блок дослідження показав найстрокатіші результати: різниця між максимальною та мінімальною оцінками становила 54 бали, і це найбільше значення серед усіх шести субіндексів Євроіндексу. Глибокі розриви між балами різних міст вказують на **брак системності в підходах місцевої влади до підзвітності**. Великий розмах оцінок також можна пояснити принциповою різницею між групами індикаторів: частина перевіряла наявність формальних документів, частина — комунікацію звітів назовні, а решта — модельовану безпосередню взаємодію влади з містянами.

Результати переконливо свідчать, що **міські ради не розглядають підзвітність як сферу, в яку варто інвестувати комунікаційний ресурс**. Наразі звітування не сприймається як невід'ємна частина управлінського циклу. Це або виконання формальних вимог, або, рідше, PR-інструмент під час розрекламованих виступів міських голів. Через такий обмежений підхід муніципалітети системно втрачають можливість пояснити громаді свою роботу та висвітлити ті її аспекти, що зазвичай є невидимими для містян. І це — в умовах, коли місцевій владі **висловлюють** низьку довіру.

ПІДЗВІТНІСТЬ: РОЗПОДІЛ ВИКОНАНИХ ТА НЕВИКОНАНИХ КРИТЕРІЇВ

Епізодичні успіхи в «таємних перевірках» вказують на **потребу впорядкувати взаємодію з громадськістю**. Наразі досвід громадянина у спілкуванні з міською радою залежить від випадку — настрою конкретного виконавця чи ситуативної спроможності міськради опрацювати вчасно та належно саме ваш, а не якийсь інший запит. Міста, які успішно впоралися з першою спробою програми **провести** «таємні перевірки» торік, — не ті самі, які добре пройшли випробування в межах цього дослідження. Тож очевидно, що сталі механізми взаємодії з громадою не закріплені на рівні правил і процедур у міськрадах або ж відсутній належний контроль за їх дотриманням.

Рекомендації програми

З огляду на ці висновки, програма рекомендує всім містам (а не лише тим, що ввійшли до вибірки пілотного дослідження) взяти до уваги результати аналітики та звернути увагу на потрібні системні рішення:

- ➔ **Інституціоналізація річного звітування.** Необхідно визначити календар звітування, відповідальних осіб, чіткі строки, а також стандарти публікації та публічного представлення звітів.
- ➔ **Регламентування підходів до взаємодії з громадянами через наявні канали комунікації.** Встановити правила та відповідальних за опрацювання запитів на публічну інформацію, дзвінків на гарячу лінію міста та на службові номери структурних підрозділів, а також за роботу з коментарями та повідомленнями в соціальних мережах тощо. Мета — зробити досвід містян у взаємодії з владою стабільно успішним.
- ➔ **Дотримання управлінського циклу «план → виконання → звіт → зворотний зв'язок → коригування».** Не переривати життєвий цикл процесів і рішень на етапі виконання. Це особливо важливо під час реалізації стратегій, міських цільових програм і політик. Громада повинна бачити чітко зафіксований результат, а особи, які ухвалюють подальші рішення з того чи іншого питання, повинні орієнтуватися на отримані підсумки та зворотний зв'язок у коригуванні своїх подальших дій.

- **Інвестування в посилення спроможностей комунікаційних напрямів у радах.** Важливо навчати фахівців перетворювати звіти на комунікаційні продукти, щоб вони ставали якісними інфоприводами, ініційованими міськрадою. Радимо почати з ознайомлення з порадами комунікаційних експертів та аналітиків програми для побудови ефективного діалогу з містянами.

Крім зазначеного, наполягаємо на втіленні таких практичних рекомендацій:

- **Наповнювати тематичні розділи на офіційних сайтах міських рад звітною документацією.** Необхідно переглянути структуру ресурсів міської ради та забезпечити доступ користувачів до сталих тематичних розділів, у яких слід збирати та постійно оновлювати довідкову інформацію й надавати коректні посилання на документи. Зокрема, це стосується розділів, присвячених місцевому бюджету, запобіганню та протидії корупції, регуляторній політиці, гуманітарній допомозі тощо. Треба також передбачити логічне розміщення звітів міського голови, депутатів, постійних комісій, виконавчих органів, комунальних підприємств, розташовуючи їх поруч з усією іншою профільною інформацією щодо їхньої діяльності.
- **Публікувати результати моніторингу реалізації стратегічних документів.** Забезпечити обов'язкове оприлюднення та поширення звітів про результати моніторингу реалізації стратегії розвитку територіальної громади, а також звітів про виконання програми соціально-економічного розвитку й інших документів стратегічного планування.
- **Регулярно інформувати громадськість про результати роботи над чинними цільовими програмами / планами заходів.** Обов'язково оприлюднювати таку інформацію в логічному місці – окремому розділі, присвяченому міським цільовим програмам, чи на профільних тематичних сторінках. Наприклад, посилання на звіт про стан виконання плану заходів із реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору логічно розміщувати в розділі, присвяченому безбар'єрності.
- **Двічі на рік проводити відкриті зустрічі-звітування міського голови з громадою.** Під час підготовки до таких заходів міська рада повинна забезпечити обов'язкові атрибути: оприлюднення анонсу зустрічі щонайменше за 24 години до її початку, а краще – за сім чи більше днів; публікацію письмового звіту міського голови не пізніше ніж за сім днів до проведення зустрічі; проведення онлайн-трансляції та збереження у відкритому доступі відеозапису події. Окрім цього, слід перевірити, чи містить Статут територіальної громади оновлене положення про відкриту зустріч саме двічі на рік, а також точно варто забезпечити можливість громадянам поставити запитання міському голові до та під час зустрічі в різних форматах (онлайн-форма, запитання в коментарях під трансляцією, запитання із залу тощо).
- **Проводити публічну презентацію звіту про виконання бюджету за попередній рік.** Захід має супроводжуватися обов'язковим окремим анонсуванням для громади, навіть якщо представлення звіту відбувається в межах сесії міської ради чи засідання виконавчого комітету. Анонс повинен містити посилання на письмовий звіт про виконання бюджету та посилання на трансляцію заходу / засідання.
- **Забезпечити належну публікацію наборів відкритих даних, пов'язаних зі звітуванням.** Звернути увагу на те, що набір даних «Звіти, зокрема щодо задоволення запитів на інформацію» має містити відомості про всі звіти міської ради, а не лише про звіти щодо задоволення запитів на інформацію. Також зважати на те, що набір даних «Результати інформаційного аудиту» повинен включати відомості про види інформації, що наявна в розпорядженні міської ради за результатами проведеного один раз на рік аудиту, а не посилання на письмові звіти про результати аудиту. Докладно проаналізувати рекомендації Мінцифри для оприлюднення наборів (частота оновлення, назви ресурсів, формати ресурсів тощо) та дотримуватися їх.

